

Бібліотека Уманського національного університету садівництва

Повертаємо забуті імена

Віртуальний екскурс

*до 135-річчя від дня народження Лева Юрійовича Крамаренка –
українського художника уродженця м. Умань*

Підготувала Наталія Михайлова, провідний бібліотекар

м. Умань, 2023 р.

Лев Крамаренко – відомий живописець, знаний не тільки в Україні, а й за її межами, займався педагогічною діяльністю, працював у галузі монументального і станкового живопису.

Як педагог працював у Київському (1923 – 1930 роках) та Харківському (1931 – 1932 роках) художніх інститутах.

Крамаренко Лев Юрійович народився 13. 01. 1888 року м. Умань Київської губернії, нині Черкаська область, в родині лікаря Юрія Львовича Крамаренка та вчительки Марії Мойсеївни Підгаєцької.

Юрій Львович працював лікарем у міській, єврейській і тюремній лікарнях, виконував обов'язки лікаря при Уманському училищі садівництва і землеробства.

У 1890 році батько трирічного Лева Крамаренка напише:
«Життя у власному будинку, на своїй садибі дуже нас радувало і задовольняло». Саме в цьому будинку в Умані пройшли дитячі і юнацькі роки майбутнього українського художника.

Дітей в родині Крамаренків мати Марія Мойсеївна сама вчила читати, писати, малювати і грати на фортепіано. Батько мріяв виховати дітей справжніми українцями, тому навчав дітей української мови.

Закінчивши гімназію, якийсь час Лев Крамаренко вивчав юриспруденцію в університеті. Але за покликом серця опинився у майстерні професора академії мистецтв Дмитра Кардовського.

1911 року вирушає до Франції. У Паризькій академії мистецтв його викладачами були П'єр Боннар (французький живописець, майстер пейзажу, жанрових картин та натюрмортів, плакатної та книжкової графіки), Моріс Дені (французький художник-декоратор першої половини ХХ ст.). Саме викладач Академії Рансона Моріс Дені заховав молодого українського художника в монументалізм.

Після Франції Крамаренко побував в Італії, де вивчав монументальні розписи майстрів раннього Відродження, а згодом у Мюнхені знайомився з великими декоративними панно Ганса Маре.

1918 року Л.Ю. Крамаренко повертається в Україну. Отримує призначення на посаду директора Глинської художньо-керамічної школи у Роменському повіті Полтавської губернії (нині Сумська область).

У 1919 році було створено Межигірський художньо-керамічний технікум – середній навчальний заклад, який готував художників і технологів-керамістів. Його першим директором став Лев Крамаренко.

1920 року Крамаренко Л.Ю. було обрано професором монументального живопису Всеукраїнської Академії мистецтв.

1922 року Академію було реорганізовано на Київський інститут пластичних мистецтв. Невдовзі Лев Юрійович став його ректором.

Після організації у 1924 році Київського державного художнього інституту разом із професором Михайлом Леонтійовичем Бойчуком керує відділенням монументального живопису.

У 1930 році Лев Крамаренко разом з своїми учнями художниками Іриною Жданко та Юрієм Садиленко написав фрески у конференц-залі Академії наук України

Лев Крамаренко «Жіночий портрет» (Ірина Жданко), 1923 рік

1931 року факультет монументального живопису було переведено з Київського до Харківського художнього інституту і Лев Юрійович разом з дружиною Іриною Жданко переїжджає до Харкова.

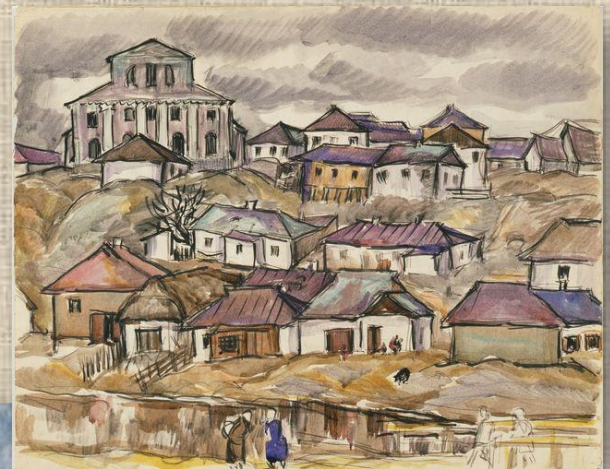
Робота в галузі монументального живопису та багаторічна педагогічна практика ніколи не відривали художника від систематичної роботи над станковою картиною. Майже щодня, прокидаючись о 5-6 годині ранку, Лев Крамаренко сідав за мольберт або брав етюдник і йшов писати краєвид. Крім того, щороку у літні місяці художник подорожував Україною, Кавказом, Середньою Азією, де багато і напружено працював з натури.

Робітниче селище у
Горлівці. 1933 р.

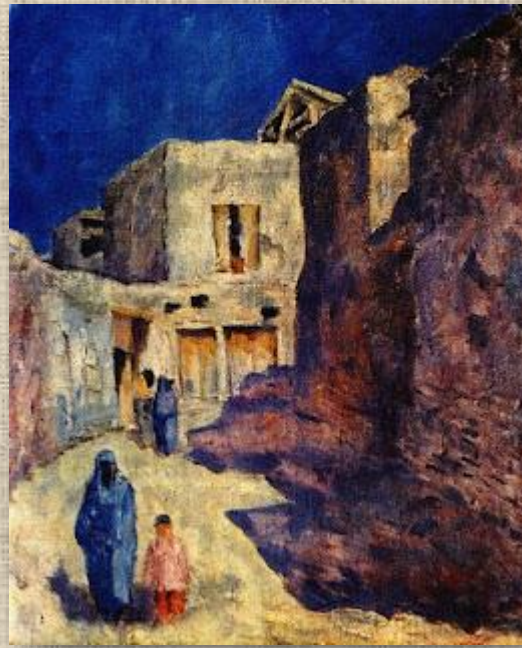
Бурхливе море. 1938 р.

Околиці Донецька.
1930 -1931 рр.

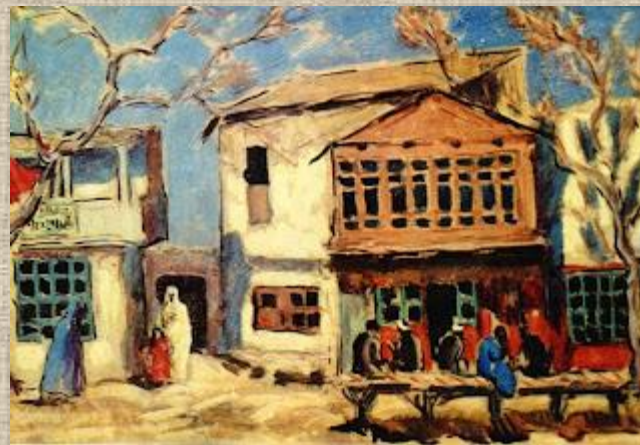
Весна. 1941 р. Полотно, олія.

Сонячний день. 1934 р. Полотно, олія.

Кримський натюрморт. 1937 р.
Полотно, олія

Чайхана. 1935 р. Папір, гуаш.

Картини написані Левом Юрійовичем Крамаренком у тридцятих та на початку сорокових років. У пейзажах Самарканда, Бухари, Криму, у натюрмортах художник вірно передає характерні особливості природи, міст, селищ, архітектури.

Хауз і чайхана. 1935 р. Папір, гуаш

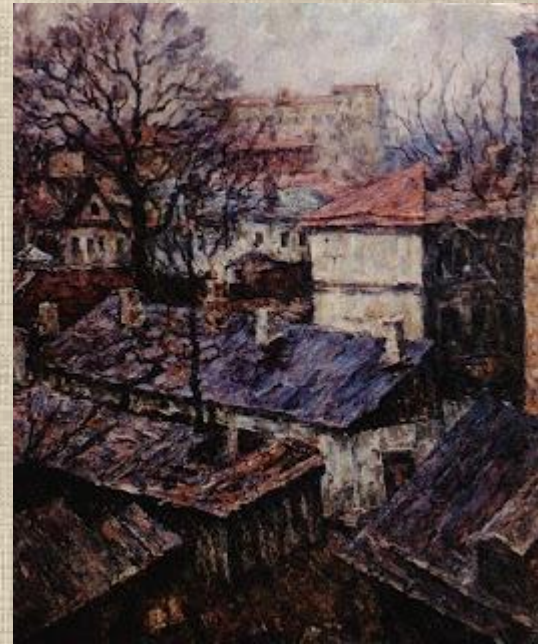

Вечір у Бухарі. 1935 р. Папір, гуаш

Лев Крамаренко дуже любив Схід: і в нього багато у творчості східних мотивів. Це чи Кавказ, чи Середня Азія.

Куточок базару. 1935 р. Полотно, олія

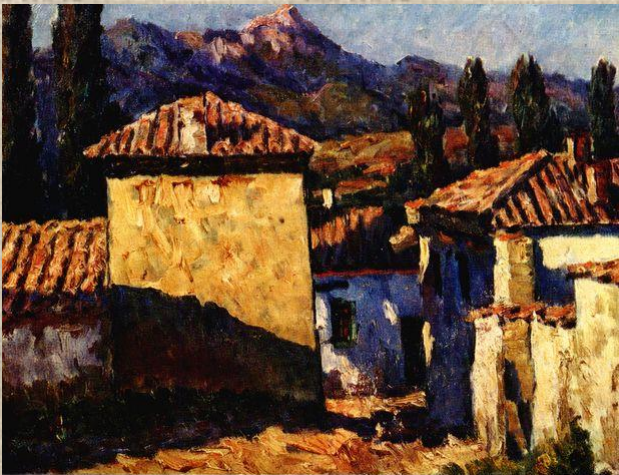
Похмурий день. 1940 р. Полотно, олія

Зима. 1940 р. Полотно, олія.

Натюрморт на білій скатертині. 1937 р.
Полотно, олія

Отузи. Крим. 1937 р. Полотно, олія

Бухара. 1935 р. Папір, гуаш

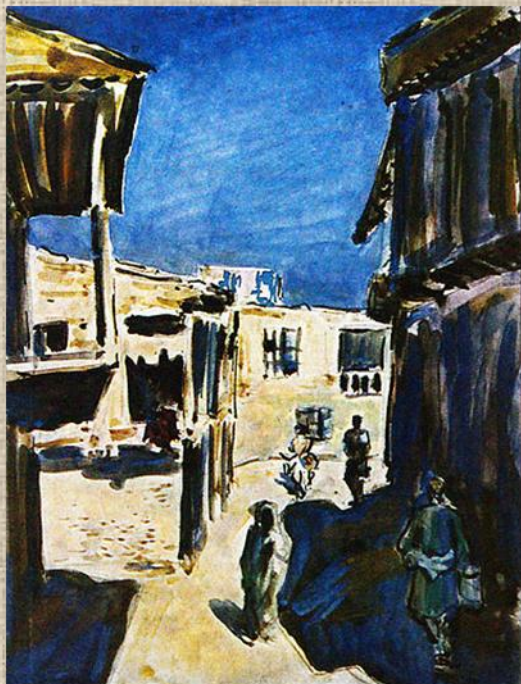
Місто 1935 р. Папір, акварель

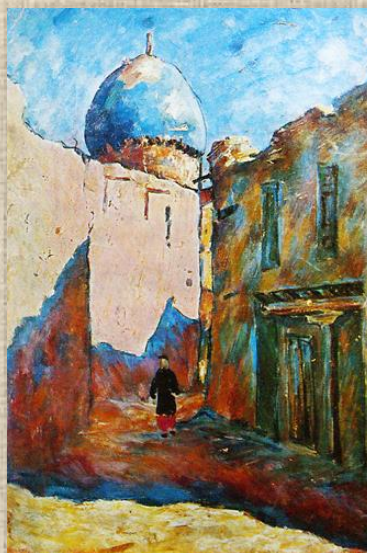
Шах-І-Зінда 1934 р.

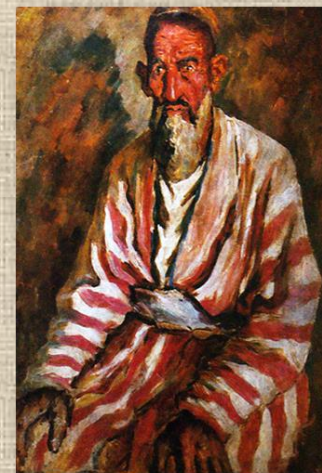
Провулок біля Гур-Еміра..
Полотно, олія 1934 р.

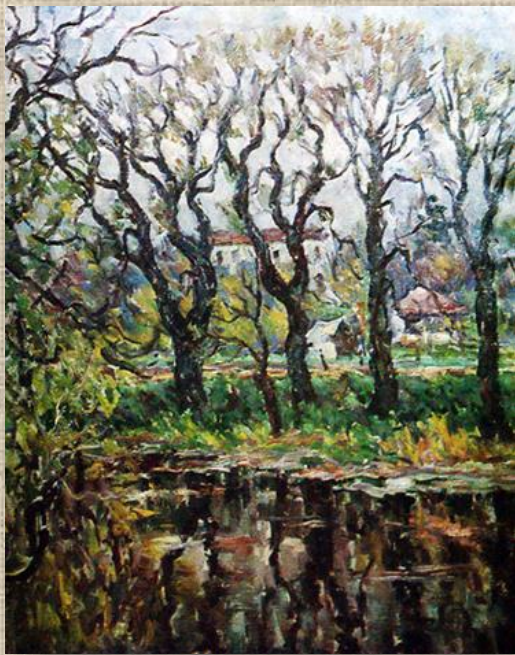
Краєвид з віслучком. Бухара 1935 рік

Вулиця в Бухарі 1935 р.

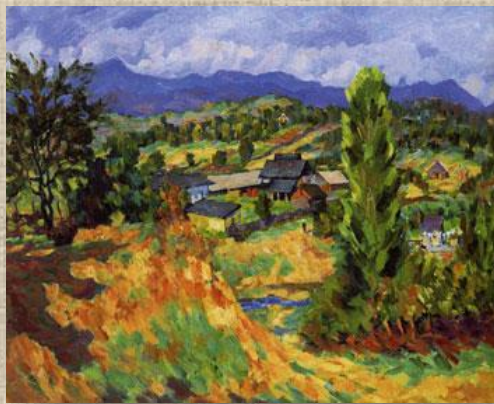
Старий узбек. Сторож баштана
1935 р.

Бузковий ставок 1941 р.

Старий будинок. Батумі 1926 р.

Пейзаж. Полотно, олія

Художниця 1927 р.

Саме під час
безпосереднього
спілкування з
природою, людьми
розвивався
живописний метод
художника,
народжувалась
яскрава та своєрідна
пластична мова. Для
метода Крамаренка
було характерне
прагнення розкривати
правду і красу
дійсності всім
багатством звучної,
насиченої палітри.

У 1941 році разом з Київським мистецьким інститутом він був евакуйований в Самарканд, де рятував студентів від голоду, розміщував їх, діставав дрова.

Захворівши на тиф, художник помер 5 березня 1942 року.

Твори Лева Юрійовича Крамаренка представлені у музейних та приватних колекціях.

Серед учнів Левка Крамаренка - відомі українські живописці і графіки: його дружина Ірина Жданко, Ірина Беклемішева, Павло Іванченко, Федір Кумпан, Юрій Садиленко, Дмитро Шавикін та інші.